

УДК 332.145

І.О. Трачук, Р.А.Оксентюк канд. економ. наук

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

I.O. Trachuk, R.A. Oksentyuk Ph.D.

STRATEGIC PLANNING FOR THE DEVELOPMENT OF TERRITORIAL COMMUNITIES

Сучасний світ стрімко змінюється. Термін стратегія має глибоке коріння і широке поширення та загалом розуміється як комплекс дій для досягнення визначених цілей.

Останні понад 20 років українські міста практично були позбавлені можливостей впливу на економіку, на власний розвиток своїх територій. Коштів на планування розвитку міста практично не виділялось. Вся планувальна діяльність (документація) могла оплачуватись лише з бюджету розвитку, розмір якого є настільки мізерним, що його не вистачало навіть на вирішення критичних поточних проблем. Якби не численні проекти міжнародної технічної допомоги, що допомогли близько 100 містам України розробити стратегії, то й нині багато міст так би й не запровадили загальноприйнятую в Європі, Північній Америці та у високорозвинутих країнах Азії практику стратегічного планування розвитку.

Сьогодні ми задіяні в процесі серйозних змін та очікувань. Відбулися загалом позитивні зміни податкового та бюджетного законодавства. Бюджети міст стали наповнюватись значно активніше. Завершення процесів реформування самоврядування та децентралізації означатиме для громад нові можливості. Тому містам уже сьогодні варто готуватися до своєї «нової ролі» – локомотивів розвитку регіонів та країни.

Територіальні громади мають перетворитись із об'єкта управління на суб'єкт управління і самостійно формувати свою спроможність [2].

Стратегія – це свідомий процес, спрямований на визначення напрямку розвитку організації, регіону чи територіальної громади в умовах середовища, що змінюється [1].

Стратегічне планування є особливим видом розумової діяльності й пов'язане з невизначеністю майбутнього, його реалізація вимагає специфічних інтелектуальних зусиль та має суб'єктивні аспекти складності стратегічного планування.

Стратегічне планування – це систематичний процес, за допомогою якого організація, регіон чи територіальна громада прогнозує та планує свою діяльність на майбутнє [1].

Конституцією та Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» надається визначення поняття «територіальна громада», під якою розуміють сукупність жителів, об'єднаних постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, що мають єдиний адміністративний центр [3].

При всій різноманітності моделей та методів стратегічного планування, вони мають три великі блоки, притаманні будь-якому проектному циклу [4]:

1) АНАЛІЗ (дослідження та аналіз середовища, профіль соціологічні дослідження)

2) ПЛАНУВАННЯ (прогнози, сценарії Місія, бачення SWOT – аналіз, стратегічний вибір, плани дій (цілі, завдання), проекти та заходи)

3) ВПРОВАДЖЕННЯ (громадське обговорення, ухвалення міською радою, розробка цільових і галузевих програм, структура управління, моніторинг та оцінка, перегляд та коригування).

Модель стратегії та методологія її розробки звичайно обирається відповідно до потреб (особливостей) територіальної громади (міста, економічного субрегіону, регіону).

Пропонується застосувати методологію 6 логічних етапів для розробки стратегії розвитку територіальної громади рис. 2.1 [4].

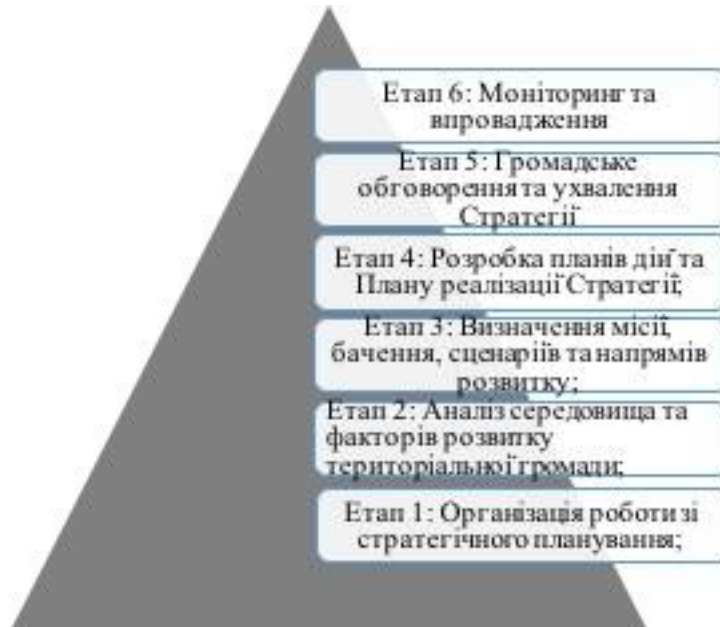

Рисунок 1. Етапи розробки стратегії розвитку територіальної громади

Очевидно, що стан територіальної громади ніколи не буває статичним, він завжди знаходиться у процесі розвитку. Розвиток може здаватись неконкретним, філософським поняттям. Проте ми оперуємо ним майже щодня, – коли хочемо, щоб наша країна розвивалась так або інакше, коли нарікаємо, що щось недорозвинене, коли кажемо про те, що щось розвинулось так або не так, коли думаємо про зростання сімейних доходів і розвиток дітей. Економічний розвиток завжди навколо нас і ми знаходимось прямо в його центрі.

Література

1. Стратегічне планування. Навчальний посібник / О. Берданова, В. Вакуленко, В. Тертичка. – Л.: ЗУКЦ, 2008. – 138 с.
2. Територіальна громада як базова ланка адмін.- територ. устрою України: проблеми та перспективи реформування / за ред. А. П. Павлюк // - К.: НІСД, 2016.- 61 с.
3. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 No 280/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
4. <http://myrgorod.pl.ua/files/images/Ekonomika/Strategiya/metodologiya.pdf>